

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.VII.45.115/2022/4.
A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke
Dr. Cséffán József
előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró
A felperes: felperes neve
(felperes címe)
A felperes képviselője: Független Rendőr Szakszervezet
(címe
ügyintéző: dr. Oláh Tamás kamarai jogtanácsos)
Az alperes: Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság
(alperes címe)
Az alperes képviselője: Dr. Molnár Ibolya Paula kamarai jogtanácsos
A per tárgya: megbízási díj kifizetése
A fellebbezést benyújtó fél: alperes
Az elsőfokú bíróság határozatának száma:
Veszprémi Törvényszék 6.K.701.083/2021/7/II.

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Törvényszék 6.K.701.083/2021/7/II. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 17.000 (tizenhétezer) forint másodfokú perkoltséget.

A le nem rótt 55.657 (ötvenötezer-hatszázötvenhét) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további perorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Tényállás

[1] A felperes az alperes hivatásos állományú tagja körzeti megbízott szolgálati beosztásban, szolgálatteljesítési helye: Tapolcai Rendőrkapitányság, működési körzete ..., ...1 és ...2 település területe. Az alperes ezen túlmenően körzeti megbízotti csoport működési körzetet alakított ki, amely Tapolca, Tapolca-...4, ...5 (...6, ...7), ...8, ...9, ...10 ...11, ...12, ...13, ...14, ...15, ...16, ...17, ...18 és ...19 településekből állt.

[2] A felperes szolgálati panaszt terjesztett elő, amelyben a kérte az alperestől három évre visszamenően az illetmény alap 100%-ának megfelelő összegű havi megbízási díj és annak késedelemi kamata megfizetését. Arra hivatkozott, hogy rendszeresen látott el a körzeti megbízott beosztásához nem tartozó, a körzeti megbízott működési körzetén (illetékességi területén) és a körzeti megbízott csoport működési körzetén kívül járőr feladatokat, továbbá végzett járőrszolgálatot, átkíséréseket, kísérorőri beosztási feladatokat.

[3] Hivatkozott a körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 9.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK 1. utasítás) 21. és 25. pontjában foglaltakra, amely szerint csak a taxatív felsorolt esetekben lehet a körzeti megbízottat a működési körzetéből eseti jelleggel meghatározott szolgálati feladatra elvonni, a járőri és a kísérorőri feladatok esetén erre nincs lehetőség; tiltott a körzeti megbízott igénybevétele kísérorőri feladat ellátására. A járőr és a kísérorőri feladatok végzése során rendszeresen kellett a működési körzetén kívül ellátnia szolgálati feladatokat; egyes szolgálatok esetében egyszemélyben látta el a járőrpár, azaz a járőr vezető és a járőr társ feladatait is.

[4] A Tapolcai Rendőrkapitányság vezetője a szolgálati panasznak nem adott helyt, ezért azt elbírálás végett felterjesztette az előljáró parancsnokhoz. A Veszprém Megyei Rendőrfőkapitány határozatával a szolgálati panaszt elutasította, mert a jogsértő cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, illetve megakadályozása érdekében az alperes közigazgatási területén az elmúlt években szinte folyamatosan fokozott ellenőrzést kellett elrendelni. A felperes körzeti megbízotti működési körzetéből történő elvonása és a közterületi szolgálat végrehajtása fokozott ellenőrzés keretében, vagy különleges jogrend (veszélyhelyzet) bevezetésének alkalmával az ORFK 1. utasítás 24., 25. és 27. pontja alapján jogszerű volt. A járőrözés fogalmából megállapítható, hogy az nem kizárólag a járőrszolgálati beosztást betöltő feladata, hanem mindenkié, aki közterületi szolgálatot lát el. Az ORFK 1. utasítás 37. pontja értelmében a körzeti megbízott szolgálatteljesítési idejének legalább 70 %-ában közterületi tevékenység ellátására köteles, továbbá a rendőri intézkedés során előállított személy rendőrkapitányságra történő szállítása, kísérése nem alapozza meg a megbízási díj megállapítását, mert az eseti jelleggel, további intézkedések megtétele céljából történt. A járőr, kísérorő, járőrvezető, járőrparancsnok szolgálati beosztás besorolás alacsonyabb a körzeti megbízott szolgálati beosztás besorolásánál, ezért a körzeti megbízott közterületi tevékenységének teljesítése során a járőrözést magasabb, körzeti megbízotti besoroláshoz

tartozó illetményért végezte. A feladatok átfedése körében hivatkozott a Járőr és Őrszolgálati Szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK 2. utasítás) III. és IV. fejezetében foglaltakra.

A felperes keresete és az alperes védírata

[5] A felperes keresetet terjesztett elő, amelyben kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a 2019. július 01-től 2021. június 30-ig terjedő időszakra 695.712 forint megbízási díj és annak 2020. július 06-tól számított késedelmi kamata megfizetésére a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés a)-c) pontjaira, a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BM 1. rendelet), valamint az ORFK 1. utasítás 2., 15., 21. és 24. pontjára hivatkozással.

[6] Keresetében előadta, hogy a vitatott időszakban a BM 1. rendelet fogalommeghatározása szerinti fokozott ellenőrzés nem történt, illetve önmagában az a körülmény, hogy valamely időpontban és területre vonatkozóan fokozott ellenőrzés hirdettek, nem kellő indoka az ORFK 1. utasítás 21. pont b) alpontja alapján a körzeti megbízott fokozott ellenőrzéssel össze nem függő feladatra (járőrszolgálatra) működési körzetén kívüli igénybevételének. Az ORFK 1. utasítás 21. pontja a fokozott ellenőrzésekben való részvétel különleges jogrend esetén is csak eseti jelleggel hatalmazza fel a munkáltatót arra, hogy a körzeti megbízottat működési körzetéből elvonja. Az alperes utasítására végzett rendszeres tevékenysége területileg és tartalmában is meghaladta az ORFK 1. utasítás alapján a körzeti megbízott által végzendő feladatok körét.

[7] Hivatkozott arra, hogy az ORFK 1. utasítás 24. pontja alapján a körzeti megbízott járőr vezetőként közterületi szolgálatra járőrrel közösen beosztható, de a járőrszolgálatra csak kivételesen osztható be akár a működési körzetén kívül, akár a körzeti megbízotti csoport működési területén, akár a körzeti megbízotti csoport működési területén kívül, ha a járőrpár másik tagja nem járőr (járőrvezető, járőrparancsnok) beosztású személy. Az általa teljesített járőrszolgálat idején más járőrt, illetve járőrpárt nem osztottak be azonos illetékességi területre, az egyes járőri, járőrvezetői, járőrparancsnoki beosztások a szervezeti egységnél ideiglenesen megüresedtek, ezért a betöltetlen beosztásokban, vagy tartósan akadályoztatott személy helyettesítésére volt szükség.

[8] A felperes hivatkozott a BM 1. rendelet alapján arra is, hogy a körzeti megbízott és a járőr (járőrvezető, járőrparancsnok) különböző beosztások. A két beosztás eltérő munkaköri feladatait két különböző ORFK utasítás, mint munkáltatói szabályzat foglalja össze kódex jelleggel. Ha a körzeti megbízott köteles lenne ellátni saját beosztásának keretein belül minden járőrfeladatot, akkor a „körzeti megbízotti norma” ezt utasításban rögzítené, kifejezetten visszautalva a „Járőr utasításra”. Utalt ezzel összefüggésben a Kúria Mfv.I.10.751/2016/4. számú döntésére és csatolta a Fővárosi Törvényszék azonos tárgyban hozott 34.K.705.910/2020/7., 33.K.705.903/2020/6. és 6.K.703.338/2021/5. számú, a kereseti kérelmeknek helyt adó ítéleteit.

[9] A felperes kereseti kérelmének megszerzéséig az illetményalap (38.650 forint) 50-200% közötti intervallum figyelembevételével határozta meg, a megbízási díj havi összegét az illetményalap 75%-os mértékében, azaz bruttó 28.988 forintban igényelte, tekintettel arra,

hogy több különböző beosztás feladatait látta el; a körzeti megbízott, járőr, kísérőőr, amelyek a szolgálatteljesítési ideje jelentős részét tették ki és amellyel az alperes költségmegtakarítást ért el.

[10] Az alperes védiratában kérte a felperes keresetének elutasítását és perköltségben marasztalását, lényegét tekintve a szolgálati panaszt elutasító határozatában foglaltak megisméltésével. Nem vitatta, hogy a felperes eseti jelleggel látott el kísérési feladatokat, rendszeresen látott el járőrfeladatokat, azonban álláspontja szerint az a felperes részéről valódi többletmunkát nem jelentett, felelőssége nem volt magasabb szintű, mint az alap munkaköri feladatai, és az nem eredményezett többletterhet. Hivatkozott arra, hogy a járőri munkaköri leírások túlnyomó részben azonosak a körzeti megbízott munkaköri leírásában foglaltakkal. Álláspontja szerint a feladatkör tartalmát tekintve a két beosztás feladatai nem különböznek lényegesen, az ORFK utasításban meghatározott rendészeti feladatok átfedést mutatnak, a közrendvédelmi, közterületi feladataik szinte azonosak. A fokozott ellenőrzés, valamint a különleges jogrend elrendelésével összefüggésben a felperes az ORFK utasítás 21. pont b) és c) alpontja alapján a működési körzetéből elvonható volt.

[11] Az alperes vitatta a megbízási díj mértékét is, mert álláspontja szerint indokolatlan a megbízási díj minimum értékétől eltérni, mivel a magasabb besorolású, magasabb képesítési követelményeknek megfelelő és magasabb díjazásra is jogosító körzeti megbízotti szolgálati beosztásokban szolgálatot teljesítő személyek által ellátott alacsonyabb besorolású beosztáshoz tartozó feladatról van szó. A felperes számítási módszerét nem vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 695.712 forint megbízási díjat és annak 2020. július 06-ától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát, valamint a perköltséget. Döntését a Hszt. 2. § 18., 21-22. és 24-25. pontjaiban, 71. § (1)-(3) és (5) bekezdésében, 163. § (5) bekezdésében, az ORFK 1. utasítás 2., 18-22., 24-25. pontjaiban, a rendőrség szolgálati szabályzatáról rendelkező 30/2011. (IX. 22.) BM. rendelet 26. § (1)-(2) bekezdésében, 2. sz. mellékletében, az ORFK 2. utasítás 5., 7., 10., 22., 23. pontjaiban, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI.16.) BM rendelet 10. § (1)-(4) bekezdéseiben, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:47. § (1) bekezdésében, 6:48. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre alapította.

[13] Az elsőfokú bíróság mindenekelőtt rögzítette, hogy a felek között nem volt vitatott a felperes szolgálatteljesítésének helye, beosztása és a felperes által ellátott feladat. Mindezek alapján a perben jogkérdésben kellett dönten, mégpedig arról, hogy a járőri beosztáshoz tartozó feladatok ellátása a körzeti megbízotti beosztásba tartoztak-e, és az egyszemélyes járőri feladatokhoz a járőrpári feladatok ellátása hozzátartozik-e.

[14] Az ítéleti érvelés szerint a rendőrségnél az egyes szolgálati beosztásokhoz tartozó, azok részét képező feladatokat az állománytáblához igazodóan egymástól el kell különíteni, és a hivatásos állomány munkaköri leírásában ehhez igazodóan kell az adott szolgálati beosztáshoz tartozó feladatokat megállapítani. Amennyiben a felperes a körzeti megbízotti munkaköri leírás alapján vagy akár azon túlmutatóan a körzeti megbízotti beosztásba nem tartozó feladatokat is végez, úgy a Hszt. 71. §-ában foglaltak szerint többletfeladatot lát el,

amelynek alapján megbízási díjra jogosult. A kíséresi, átkíséresi feladatok kapcsán utalt az ORFK 1. utasításra, amely kógens módon meghatározza az ellátandó feladatok körét, ezért az abban foglaltak nem bővíthetők korlátlanul kíséresi, átkíséresi feladatokkal.

[15] Megállapította, hogy a körzeti megbízotti beosztás és a járőri beosztás az állománytáblában rendszeresített elkülönülő beosztások. Erre figyelemmel a felperes által felsorolt, munkáltató egyoldalú utasítása alapján végzett feladatok nem a felperes kinevezés szerinti beosztásához tartozó feladatok, függetlenül attól, hogy ezeket a feladatokat az alperes a felperes munkaköri leírásában rögzítette. Az ORFK 1. utasítás a munkakörre nézve kógens módon meghatározza az ellátandó feladatok körét, a munkáltatónak ehhez kell igazodnia a munkaköri leírás elkészítésekor, az abban foglaltak korlátlanul nem bővíthetők. A végzett többletfeladatok ellátásáért ellentételezést (megbízási díj) kell fizetni (Mfv.I.10.751/2016/4.).

[16] Az elsőfokú bíróság hivatkozott arra, hogy a munkáltató egyoldalú utasítási jogával általában a kinevezés szerinti beosztás (munkakör) keretein belül határozhatja meg a munkaköri leírásban a hivatásos állományú által ténylegesen ellátandó feladatokat (Kf.VII.40.556/2021/4.). A Hszt. 71. §-ának értelmezése és alkalmazása körében ebben a perben is irányadónak tekintette a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Kf.VII.39.549/2021/4., Kfv.VII.37.642/2020/5., Kf.VII.39.525/2021/3., Kf.VII.39.247/2020/4. és Kf.VII.39.389/2021/4. számú határozatait. A felperes a saját működési körzetén és a körzeti megbízotti csoport működési körzetén kívül ellátott járőr beosztásba tartozó feladatokért megbízási díjra jogosult. A járőrként ellátott járőrpár feladatai ugyanezen okból megalapozzák jogosultságát.

[17] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes – nem vitatottan – a saját működési körzetében végzett járőrözést, ami különbözik a járőrszolgálattól, körzeti megbízotti feladatnak minősül; abban sem volt vita a felek között, hogy a felperest járőrszolgálatba is beosztották, a számára adott körzet leírások a saját körzetében történő járőrözést is tartalmazták. Ebben a körben helytálló volt a felperes érvelése, miszerint a járőrszolgálatra a körzeti megbízott csak kivételesen, kizárólag a működési körzetében, járőrrel közösen osztható be. A körzeti megbízotti csoport működési körzet kialakítása nem adhat felhatalmazást az alperesnek arra, hogy a csoport működési körzetén belül bármilyen rendészeti feladat ellátására utasítást adhasson a körzeti megbízottnak.

[18] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az ORFK 1. utasítás 21. pont b) és c) alpontjának értelmezése alapján egyértelmű, hogy a körzeti megbízott abban az esetben vehető eseti jelleggel igénybe a fokozott ellenőrzés elrendelése esetén, ha a fokozott ellenőrzésben a körzeti megbízott tevékenyen ténylegesen részt is vesz. A felperes ilyen esetekben is csak eseti jelleggel vonható el a körzeti megbízotti beosztásából. Az nem volt vitatott a perben, hogy alperes nem csupán eseti jelleggel, hanem rendszeresen elvonta felperest a körzeti megbízotti munkaköréből – a fokozott ellenőrzéssel össze sem függő – járőri feladatokra.

[19] A megbízási díjat az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében határozta meg az illetményalap 75 %-os mértékében (havi 28.988 forint) összegben, figyelemmel arra, hogy felperes több különböző beosztás feladatait látta el (körzeti megbízott, járőr, kíséző), amely beosztásán kívüli feladatok a szolgálatteljesítési idejének jelentős részét tették ki. A felperes által a jogszabályi minimumhoz közeli mértékben megjelölt megbízási díj nem tekinthető eltúlzottnak, az arányos volt a felperes által végzett többletfeladatokkal.

A fellebbezés, fellebbezési ellenkérelem

[20] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte arra hivatkozással, hogy az ítélet sérti a Hszt. 60. §-ában, 71. § (1) bekezdés c) pontjában, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BM2. rendelet) 35. § (4), (6) bekezdéseiben és az ORFK 1. utasítás 21. pont b), c), d) alpontjaiban, valamint 24., 26., 37., 54., 57-59. pontjaiban foglalt rendelkezéseket.

[21] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban jogértelmezése téves, ezért döntése jogszabálysértő. Fenntartotta a védiratában foglalt érvelését, amely szerint a felperes nem látott el beosztásához nem tartozó, a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontját megalapozó többletfeladatokat, nem látott el KMB-s és KMB-s (csoport) működési körzetén kívül járőrszolgálatot, átkíséréseket, kísézőőri, határszolgálati feladatokat. Az elvégzett járőri feladatok a járőrvezetői feladatok lényeges részét átfogó helyettesítésnek nem minősültek, azok nem tartoznak az ORFK 1. utasítás 25. pontjában felsorolt tiltott feladatok körébe, mert a 26. pont szerint a körzeti megbízott ideiglenes csapatszolgálati századba való beosztása engedélyezett, és a 27. pont engedi a körzetek közötti átjárást. A felperes a körzeti megbízotti körzeten kívüli „járőr jellegű” feladatokat a körzeti megbízotti beosztásához tartozó munkaköre helyett az aznapra meghatározott „egyéb” szolgálati feladatként hajtotta végre, amely részére nagyobb felelősséget, leterheltséget nem jelentett.

[22] Az alperes szerint a felperes munkaideje egy részében körzetében és munkakörébe tartozó tevékenységet végzett, amely nem képezheti megbízási díj megállapítása alapját. A magasabb besorolású felperesi beosztásban az alacsonyabb szolgálati beosztásokhoz tartozó feladatellátás nem jelentett többletfelelősséget és többlet-terhet; a járőrvezető és járőrparancsnoki munkaköri leírások részben azonosak a körzeti megbízott munkaköri leírásában foglaltakkal.

[23] Az alperes kifejtette, hogy a koronavírus-járvány elleni védekezéssel jelentős többletfeladat hárult a rendőrség személyi állományára, a veszélyhelyzeti kormányrendeletekben meghatározott intézkedések a rendőrség feladatrendszerét nagymértékben megváltoztatták. A szakmai feladatok végrehajtása miatt átcsoportosítást kellett végrehajtani, amelyhez a szolgálatszervezéseket igazították. Az ORFK 1. utasítás 21. pontja eseti elvonásra ad lehetőséget, de a norma megalkotása óta számos új feladatot kellett a rendőrségnek megoldania, ami szintén a személyi állomány átcsoportosítását indokolta. A veszélyhelyzet idején némileg csökkentek a körzeti megbízott feladatai is. Mindezek miatt a felperes az ORFK 1. utasítás 21. pont b) és c) alpontja alapján működési körzetéből elvonható volt. Az alperes álláspontja szerint a körzeti megbízottak esetében nem beszélhetünk helyettesítésről a járőrszolgálatok ellátása sem többletfeladatot, sem többletterhet nem jelentett a számukra.

[24] Az alperes érvelése szerint a Hszt. pontosan meghatározza, hogy mely esetekben van lehetőség a megbízási díj megállapítására, így kizárólag a beosztáshoz nem tartozó többletfeladat adhat arra alapot, a munkakörhöz tartozó feladat ellátása nem. Fokozott ellenőrzés elrendelésekor és veszélyhelyzet kihirdetésekor a felperes elvonása szintén nem alapozza meg a megbízási díjra való jogosultságot.

[25] A Hszt. 71. §-ban írt feltételek nem állnak fenn, nem volt magasabb felelősségi kör, nem volt többletfeladat, sem többletterhet. Az pedig, hogy a felperes egyszemélyes járőri feladatokat is ellátott alkalomszerűen (ami a körzeti megbízottak esetében sem tilalmazott) szintén nem ok a megbízási díj megállapítására.

[26] Az alperes vitatta az elsőfokú bíróság által a megbízási díj mértéke megállapításával összefüggésben kifejtetteket. Álláspontja szerint a felperes a napi szolgálatai során részben működési körzetében látta el feladatait és csak részben végzett működési körzetén kívül járőrözési feladatokat. A bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a perbeli esetben magasabb besorolású, magasabb képesítési követelményeknek megfelelő és magasabb díjazásra is jogosító körzeti megbízotti szolgálati beosztásokban szolgálatot teljesítő személy által ellátott alacsonyabb besorolású beosztáshoz tartozó feladatról van szó.

[27] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, az alperes perköltségben marasztalását kérte arra hivatkozással, hogy az alperes fellebbezésében nem adott elő olyan körülményt, amit az elsőfokú bíróság nem vizsgált és amellyel kapcsolatban a felperes ne fejtette volna ki jogi álláspontját. Hivatkozott a Kúria azonos tárgyban hozott – a jelen perbeli ítélettel azonos elsőfokú ítéletet helyben hagyó – Kf.VII.39.549/2021/4. számú ítéletére.

[28] Az ORFK 1. utasítás egyértelműen meghatározza, hogy a körzeti megbízott csak járőrvezetői feladatot láthat el egy beosztott járőrrel közösen és a körzeti megbízotti körzetén belül, ettől eltérő járőri többletfeladatok ellátásáért ellentételezést (megbízási díjat) kell fizetni. Az ORFK 1. utasítás 25. pontja kimondja, hogy kíséresi feladatokra a körzeti megbízott nem vehető igénybe. A körzeti megbízottnak saját működési területe közterületén kell 70%-ban szolgálatot teljesítenie, nem bármely közterületen, a közterületi szolgálat egyébként sem feleltethető meg a járőrszolgálatnak. Az ORFK 1. utasítás meghatározza az ellátandó feladatok körét, a járőri feladatok alapvetően nem tartoznak a körzeti megbízott tevékenységébe, a két beosztás tehát különböző. Nem vitatottan a felperes a körzeti megbízotti (csoport) működési körzetén kívül is látott el rendszeresen rendőri feladatokat, jellemzően járőrszolgálatot, ami nem tartozik a körzeti megbízott feladatkörébe.

[29] Hangsúlyozta, hogy az alperes is elismerte fellebbezésében a járőri feladatok felperes általi ellátását, csak azt a jogi álláspontot képviselte, hogy a körzeti megbízotti beosztás feladatai magukba foglalják a járőri beosztás valamennyi feladatát. Ezzel szemben a munkáltató csak egy adott beosztáson belül határozhatja meg a munkaköri feladatokat, a per alapjául szolgáló többletfeladatok nem eseti jellegűek, hanem rendszeresek voltak. A körzeti megbízotti beosztás az ORFK 1. utasításnak a beosztás célját tartalmazó rendelkezései, valamint a Szolgálati szabályzatban és az ORFK 2. utasításban foglaltak alapján nem foglalja magába a járőri beosztás feladatait. A két beosztás különböző, a beosztásokba tartozó munkaköri feladatokat különböző ORFK utasítás, mint munkáltatói szabályzat foglalja össze kódex jelleggel; önmagában a járőri beosztás sem egységes, mert különböző típusú járőrök (bűnügyi, közrendvédelmi, határrendészeti, közlekedési) léteznek.

[30] A felperes hivatkozott arra, hogy a fellebbezésben hivatkozott munkaköri leírások hasonló tartalmára nincs adat. Az ORFK 1. utasítás 21. pontja alapján állította, hogy területlezárással járó fokozott ellenőrzés nem valósulhatott meg olyan széles, több hónapos időtartamban ahogy azt az alperes állította, és az alperes nem igazolta, hogy ebben a felperes tevékenyen és ténylegesen részt vett. Arra az alperes alappal nem hivatkozhat, hogy a fokozott ellenőrzés időtartama alatt a felperest működési körzetén kívül a fokozott ellenőrzéssel össze nem függő feladatellátásra igénybe vette. Vitatta, hogy az elvonása csupán eseti jelleggel valósult meg; a veszélyhelyzet kapcsán a különleges jogrendre való alperesi érvelés a fenti okból ugyancsak nem fogadható el; az alperes azt sem jelölte meg, hogy a különleges jogrenddel összefüggően a felperes milyen feladatot látott el.

A Kúria döntése és a döntés jogi indokai

[31] Az alperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[32] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján kizárólag a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.

[33] Az alperes fellebbezésében azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállás alapján az irányadó jogszabályok [Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pont, BM2 rendelet. 35. § (4) és (6) bekezdés, az ORFK 1. utasítás 21. pont b), c), d) alpontjai, valamint 24., 26., 37., 54., 59. pont] alkalmazásával téves következtetést vont le a kereset jogalapja és összecszerúsége tekintetében. Az alperes nem vitatta, hogy a felperes körzeti megbízotti működési körzetében és azon kívül járőrfeladatokat rendszeresen ellátott, ezeknek a feladatoknak a teljesítése azonban nem a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkör, nem többletfeladat, ezért megbízási díj a felperes részére nem jár.

[34] A Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával, többletfeladatként. Erre figyelemmel az alperes jogszerűen megbízhatta (utasíthatta) a felperest olyan feladatok elvégzésével, amelyek a képzettségéhez, végzettségéhez, szakmai tapasztalatához kapcsolódtak. Az alperesnek az a joga azonban, hogy a felperest a körzeti megbízott beosztásához tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésére utasíthatja, nem sértheti a felperes kinevezése szerinti beosztását, továbbá az utasítás teljesítése esetén az érintett díjazásra (ellenszolgáltatásra) való jogosultságát. Ha a hivatásos állomány tagja a megbízást az eredeti szolgálati beosztásának ellátása mellett végzi, a többletszolgálatért díjazásra jogosult [Hszt. 71. § (5) bekezdés].

[35] Az állománytáblában rendszeresített beosztásokhoz tartozó feladatokat a munkáltató a munkaköri leírásban egyoldalú utasításával rögzítheti, a munkaköri feladatok meghatározása azonban nem lehet önkényes. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával az állománytáblában rendszeresített beosztás (a munkakör) keretein belül határozhatja meg (sorolhatja fel) azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, amelyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles ellátni. Az alperesnél a felperes körzeti megbízott beosztása az állománytáblában rendszeresített és a kinevezésében rögzített szolgálati beosztás (munkakör). A következetes bírói gyakorlat (Mfv.I.10.751/2016/4., Mfv.II.10.516/2017/4., Kf.VII.39.247/2020/4., Kf.VII.39.389/2021/4., Kf.VII.39.523/2021/4.) szerint „[a] munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért ezen elvi alapról eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását”.

[36] A fentiek alapján helytállóan hivatkozott a felperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy az alperes csak a kinevezés szerinti munkakörön, tehát adott beosztáson belül határozhatta meg szabadon a munkaköri leírásban nevesített feladatokat, a munkaköri leírásba más munkakörbe tartozó feladatokat jogszerűen nem építhetett be.

[37] A Kúria korábbi határozataiban (Kfv.VII.37.642/2020/5., Kf.VII.39.525/2021/3., Kf.VII.45.155/2021/6., stb.) kimondta azt is, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott kritériumok konjunktívak, ebből következően a hivatásos állomány tagját akkor illetheti meg a megbízási díj, ha nem a kinevezés szerinti beosztásához tartozó feladatkört látott el többletfeladatként. Ezzel összefüggésben nem azon van a hangsúly, hogy a többletfeladat okozott-e többletterhelést, hanem azon, hogy a feladat a kinevezés szerinti beosztáshoz tartozónak tekinthető-e. Amennyiben a rendszeresen elvégzett további

tevékenység nem tartozik az adott szolgálati beosztáshoz, az mindenképpen többletfeladatként értékelendő.

[38] A felperes által végzett járőrszolgálati feladatok, mint a munkáltató egyoldalú utasítása alapján végzett feladatok, nem tartoztak a felperes kinevezés szerinti beosztásához. Az alperes helytállóan hivatkozott ugyan arra, hogy az ORFK 1. utasítás 24. pontja alapján a körzeti megbízott járőr vezetőként közterületi szolgálat végrehajtására járőrrel közösen beosztható, de nem is állította és nem bizonyította – a felperes állításával és kimutatásával szemben –, hogy a felperes beosztása a szabályzat rendelkezései szerint valósult meg. A közrendvédelmi szakterületért felelős vezető köteles a közös közterületi szolgálatot úgy szervezni, hogy a feladatellátás – a 21-22. pontban meghatározottak kivételével – a körzeti megbízott működési körzetében történjen. A Kúria az elsőfokú bíróság által figyelme vett jogszabályi rendelkezések és egyéb normák (ORFK 1. utasítás és ORFK 2. utasítás) alapján a körzeti megbízott és a járőr beosztás elhatárolása és különbözősége körében tett megállapításokkal egyetért, azok megismétlése szükségtelen.

[39] Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan rögzítette, hogy a felperes a járőrfeladatokat a körzeti megbízott működési és csoportműködési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel végezte, amelyre nem adott jogalapot az ORFK 1. utasítás 24., valamint 2. pont b)-c) pontja, mert ezek a feladatok nem a felperes kinevezés szerinti beosztásához tartozó feladatok. A Kúria következetes – a perben is irányadó – gyakorlata szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja esetenként köteles ugyan ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat is, az ilyen jellegű feladat tartós ellátása ugyanakkor nem maradhat ellentételezés nélkül. Amennyiben a hivatásos szolgálati viszonyban álló hosszabb időn át a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, többletdíjazásra jogosult (Mfv.II.10.304/2017/15., Kf.VII.39.523/2021/4., Kf.VII.39.525/2021/3., Mfv.I.10.751/2016/4.).

[40] A felperest a peresített időszakban rendszeresen, nem eseti jelleggel osztották be a körzeti megbízotti működési körzeten kívül járőri feladatokra, ezért az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a fokozott ellenőrzés és a különleges jogrend időszakában a körzeti megbízott működési körzeten kívüli járőri tevékenysége megbízási díjra nem jogosít. A veszélyhelyzet miatti személyi átcsoportosítások a felperes eredeti szolgálati beosztása mellett ellátott többlettevékenység ellentételezésére alapot adnak.

[41] Az alperes fellebbezésében hivatkozott a BM2. rendelet 35. § (4), (6) bekezdéseinek a megsértésére, azonban ezzel összefüggő indokolást nem adott elő, ezért a Kúria ebben a körben nem vizsgálódhatott. Amint azt a Kúria korábbi határozataiban (pl. Kf.VII.45.155/2021/6.) megállapította, az ORFK 1. utasítás szolgálati viszonyra vonatkozó szabály [Hszt. 2. § 30. pont], de nem jogszabály, ezért annak 24., 26., 37., 54. pontjai megsértésére hivatkozás önmagában fellebbezésre nem ad alapot [Kp. 99. § (1) bekezdés].

[42] Az alperes fellebbezésében vitatta az elsőfokú bíróságnak a megbízási díj mértéke megállapításával összefüggésben kifejtett álláspontját is, ezzel összefüggésben azonban eljárási jogszabálysértést nem jelölt meg és a megbízási díj mértékének megváltoztatására vonatkozó határozott kérelmet sem terjesztett elő, csupán a jogalap hiányára utalt. Ezen túl a felperes a Hszt. 60. §-ának a megsértését csupán állította, de nem fejtette ki, nem indokolta, hogy fellebbezését ez a jogszabálysértés milyen okból alapozza meg. Ezért a Kúria a fellebbezés felülvizsgálatának korlátjaira tekintettel a fenti körben nem vizsgálódhatott [Kp. 100. § (2) bekezdés b) pont].

[43] Mindezekre figyelemmel a Kúria a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[44] *Ha a hivatásos állomány szolgálati viszonyban álló tagja (a körzeti megbízott) hosszabb időszakon át rendszerszintűen a beosztásához nem tartozó feladatkört ellátja, a járőrfeladatokat a körzeti megbízott működési és csoportműködési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel végzi, az többlétszolgálatnak minősül és annak ellentételezésére jogosult.*

Záró rész

[45] A pervesztes alperes a Kp. 35. § útján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdés és 102. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja, 4/A. § (1) bekezdése, 3. § (5) bekezdése alapján köteles a fellebbezéssel érintett pertárgyérték (695.712 forint) és a jogi képviselő által kifejtett munkával arányosan számított, a pernyertes felperest megillető másodfokú perköltség megfizetésére.

[46] Az alperest az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes költségmentesség illeti meg, ezért a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a Kp. 35. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam terhén marad. Az Itv. 46. § (1) bekezdése értelmében az illeték alap után az illeték mértéke ítélet elleni fellebbezés esetében 8%, de legalább 15.000 forint. Az illeték alap a pertárgy értéke (695.712 forint), a fellebbezési eljárás illetéke ennek 8%-a (55.657 forint).

[47] A Kúria a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 71. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[48] A Kúria ítélete ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye [Kp. 99. § (1) bekezdés, 116. § d) pont].

Budapest, 2022. október 10.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Cséffán József s. k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró